

важливості справи для конкретної людини, її долі); коректності і виваженості, відчуття справедливості, моральності тощо. І саме це, останнє, на мою думку, є найголовнішою перевагою такого методу навчання. Студент не може залишатися байдужим до того, чи вирішить він проблему, він співчуває, усвідомлює значення результатів своєї роботи і усвідомлює призначення професії юриста — допомагати.

Відомо, що нині у сфері практичної фахової юридичної діяльності існує чимало негативних тенденцій, що призводить до втрати правниками професіоналізму та приниження ролі юриста у суспільстві. Не секрет, що на тлі безмежної кількості наявних на всіх щаблях суспільства правопорушень, деякі юристи також нехтують фундаментальними принципами професійної правової діяльності, та не вважають негідним відступити від закону, обстоюючи власні позиції. У цих умовах наше завдання спрямувати діяльність юридичної клініки на виховання прогресивних юристів, провідників ідеї верховенства права, справедливості та гуманності.

Основний сенс юридичної клінічної освіти полягає в тому, що вона дозволяє використовувати випробовану багатолітнім досвідом інших країн універсальну методіку, завдяки якій студент стає суб'єктом (а не об'єктом) навчання і набуває фахових і моральних якостей професіонала, до чого, власне, ми і прагнемо.

Т. Г. Яременко, старш. викл.,
кафедра української мови та літератури

КУЛЬТУРОМОВНА СТРАТЕГІЯ ПРОФІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Мовна майстерність, стилістичне чуття слова, доречне використання варіантних мовних норм сприяє досягненню комунікативної гармонійності, ілюструє тісний зв'язок між культуромовними студіями й дослідженнями з комунікативної лінгвістики, інтегрує їх до кола актуальних напрямів не тільки гуманітарної, а й економічної освіти. Вироблення, уніфікація, послідовна кодифікація норм української літературної мови, як відомо, становить складний соціально-політичний, психологічний і лінгвістичний процес, що не йде прямолінійно з певною інтенсивністю та швидкістю, оскільки в його основних тенденціях своєрідно переплітаються системно-мовні, узусні та суто мовні чинники[1, с. 51].

Такі важливі питання мовної культури, як чистота мови, межі вживання в ній запозичень, ступінь засвоєння і поширення цих слів, необхідно обов'язково враховувати у практиці викладання курсу української словесності.

Ознайомлення з головними нормами української літературної мови є одним з основних завдань вивчення культури української мови. Адже кожна людина незалежно від фаху повинна вміти правильно писати й висловлюватися. Завдання викладача словесності — допомогти їй у цьому.

Вивчення лексичних норм української мови є одним з найважливіших та найактуальніших аспектів курсу. Точність вираження думки є однією з ознак культури мови.

Порушення лексичної норми, як і відхилення від інших норм, може стати перешкодою для реалізації комунікативної ситуації в економічній галузі, призвести до спотворення змісту висловлювання. Недотримання цієї вимоги пов'язане з вживанням слів без урахування їх значення. Невміння автора точно висловлювати думку виявляється у такій ваді, як плеоназм, або мовний надмір. Якщо в художньому стилі плеоназми можуть мати певне стилістичне навантаження, то в інших стилях вони недопустимі. Плеоназмом називають частковий збіг значень слів, що утворюють словосполучення [2, с. 50].

Неправильно	Правильно
Сервісне обслуговування	Обслуговування або сервіс
Передовий авангард	Авангард
Взаємне співробітництво	Співробітництво
Прейскурант цін	Прейскурант
Демобілізуватися з армії	Демобілізуватися
Патріот батьківщини	Патріот України
Інша альтернатива	Інший вибір або альтернатива
Головний пріоритет	Першість або пріоритет
Головна домінанта	Домінанта
Опозиція проти когось	Опозиція комусь
Гігантський мегаполіс	Мегаполіс
Вишуканий делікатес	Делікатес або вишукана страва
Майстерний віртуоз	Віртуоз, майстерний виконавець
пам'ятний сувенір	Річ на спомин або пам'ятний подарунок

Потенційна можливість	Можливість
Моя автобіографія	Автобіографія
Повний аншлаг	Аншлаг
Повний кворум	Кворум

До типових порушень у слововживанні належить нерозрізнення мовцями паронімів, тобто слів, утворених від одного кореня за допомогою різних суфіксів, які близькі за зовнішньою формою, звучанням, але мають різне значення.

Індосант — це термін із банківсько-економічної сфери. Так фахівці називають особу, яка робить передатний напис на чеках, векселях та ін. цінних паперах (пор. *адресант* — той, хто адресує, відправляє листа, телеграму тощо). Натомість індосат — особа, на ім'я якої переводять чек, вексель та ін. цінні папери (пор. *адресат* — на кого адресують кореспонденцію). Тобто перший є активним суб'єктом дії, другий — фактично пасивним її об'єктом.

На сьогодні ці слова ще не увійшли в активний мовний обіг, про що красномовно свідчить мінімальна стилістична задіяність їх у мові ЗМІ, офіційних (не фінансово-банківських) документів і повна відсутність у художньому стилі.

За тією ж самою моделлю утворюється паронімічна пара жирант — жират.

Деякі пароніми частково збігаються у значенні, але різняться сполучуваністю: банковий (а) справа, політика, операція, документ, переказ, але банківський (а) система, контроль, службовець.

Звукова подібність паронімів призводить до невмотивованих взаємозамін цих слів. Тому необхідно уважно ставитись до слів зі схожим звучанням, розрізняючи не тільки їх значення, але й відтінки, перевіряти їх за тлумачним словником, за словником паронімів, а також за довідником з культури української мови.

Зважаючи на великі можливості вибору лексичних засобів, які надає кожному з нас українська мова, висловлювати свої думки неодноманітно, виразно й оригінально є цілком реальним завданням для того, хто постійно збагачує свій лексичний запас і шанує слово.

Добре знання мови, володіння її літературним стандартом є запорукою ефективності будь-якої фахової комунікації, в тому числі економічної.

Література

1. Кравченко Є. Г., Загнітко А. П. Традиції Харківської лінгвістичної школи в галузі унормування мови // Вісник Харківського університету. — Харків, 2000.
2. Волкотруб Т. Н. Стилїстика ділової мови. — К., 2002.
- 3.

І. С. Ярошенко, старш. викл.,
кафедра цивільного та трудового права.

ФОРМУВАННЯ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦІВ У ГАЛУЗІ ПРАВА

Для забезпечення можливості працевлаштування випускників юридичних факультетів, комплекс їх знань повинен відповідати змісту та умовам майбутньої професійної діяльності. У ситуації, коли кількість юридичних факультетів зростає, ВНЗ має бути зацікавлений у розробці таких програм навчання, які б мали конкурентні переваги перед програмами, що пропонуються іншими ВНЗ. Досягнути цієї мети можна за умови врахування двох аспектів: навчальна програма має бути зорієнтована на вимоги ринку праці та на потреби конкретного студента.

Як навчальна дисципліна цивільне процесуальне право України є однією з фундаментальних дисциплін, що вивчаються студентами юридичного факультету. Її метою є досягнення всебічного глибокого розуміння студентами природи і сутності цивільних процесуальних відносин, процесуального порядку захисту майнових і особистих немайнових прав і охоронюваних законом інтересів громадян, засвоєння студентами знань основних принципів та норм цивільного судочинства, змісту Цивільного процесуального кодексу України, питань підсудності цивільних справ, регламентування прав і обов'язків осіб, які беруть участь у розгляді цивільних справ, забезпечення доказів і т. ін., підготовка до практичної діяльності висококваліфікованих фахівців-правознавців. Відкриття магістерської програми «Судовий захист цивільних прав та інтересів особи» надало б студентам можливість поглиблено вивчати проблемні питання цивільного судочинства, удосконалювати навички тлумачення норм матеріального права (цивільного, трудового, житлового і т. ін.) при вирішенні